Plani Vendor i Veprimit për Integrimin e Pakicave Rome dhe Egjiptiane si dhe të Kthyerve nga Emigrimi dhe Azili (2022-2025)

Bashkia Devoll

Ekspert: Elvana Gadeshi

Draft 26 prill 2022

FALENDERIME

Hartimi i Planin Vendor të Veprimit për Integrimin e Pakicave Rome dhe Egjiptiane si dhe të Kthyerve nga Emigrimi dhe Azili (2022-2025) të Bashkisë Devoll ishte përpjekje e përbashkët e institucioneve publike dhe jo-publike në nivel lokal të lidhura drejtëpërdrejtë me mbrotjen dhe promovimin e të drejtave të Romëve dhe Egjiptianëve në qytetin e Devollitt, duke përfshirë: Bashkinë Devoll, Zyrën e Punësimit, Zyrën Rajonale të Shërbimit Social, Zyrën e Gjendjes Civile, Drejtorinë Rajonale të Shëndetit Publik, organizatat e shoqërisë civile, organizatat Rome dhe Egjiptiane.

Një falenderim të veçantë do të donim t'iu jepnin anëtarëve të grupit të punës drejtuar nga nënkryetarja e Bashkisë Devoll Znj. Zerina Sinani, të cilët në takimet periodike të organizuara gjatë proçesit të hartimit të strategjisë, me mendimet, opinionet dhe diskutimet e tyre kane dhënë një kontribut tepër të vyer në draftimin e këtij dokumenti.

Gjithashtu, një falenderim i veçantë shkon për përfaqësuesit e pakicave Rome dhe Egjiptiane që morën pjesë në grupin e punës për hartimin e Planit të Veprimit, pa ekspertizën dhe përkushtimin e tyre hartimi i dokumentit do të kishte qenë i pamundur.

Së fundi, nuk mund të lëmë pa falenderuar dhe kontributin e stafit të projektit UNDP titulluar " Forcimi i sistemeve kombëtare dhe lokale për të mbështetur integrimin efektiv socio-ekonomik të të kthyerve në Ballkanin Perëndimor", projekt rajonal i financuar nga Komisioni Evropian dhe i zbatuar në koordinim me Bankën Botërore dhe Këshillin e Evropës, të cilët me devotshmëri kanë ofruar asistencën e tyre teknike dhe kanë asistuar në mbarëvajtjen e tërë proçesit të konsultimit, hartimit dhe finalizimit të këtij dokumenti politik lokal.

Tabela e Përmbajtjes

SHKURTESAT 4
PJESA I: KONTEKSTI STRATEGJIK 5
Hyrje 5
Kuadrit legjislativ, politik, rregullator dhe institucional në mbështetje të të kthyerve në Shqipëri 6
Parimet Themelore të PVVIREKEA (2022-2025) 7
Metodologjia 8
Profili i Bashkisë Devoll dhe Administrata 10
Administrata 10
Kushtet Aktuale, Problematikat dhe Sfidat 11
PJESA II: VIZIONI, MISIONI, QËLLIMET E POLITIKËS 15
Qëllimet e Politës të PVVIREKEA (2022-2025) 15
PJESA III: KUADRI VLERËSUES DHE MONITORUES 16
PJESA IV - ANALIZA BUXHETORE 17
SHTOJCA : 19
Matrica e PVVIREKEA (2022-2025). 19
Buxheti i Detajuar 19
Grupi i task forces për Bashkinë Devoll 19
Vendimi i Këshillit Bashkiak 19

SHKURTESAT

AFP	Aftësim dhe Formim Profesional
AKPA	Agjensia Kombëtare për Punësim dhe Aftësim
BE	Bashkimi Europian
DSHSK	Drejtoria e Shërbimit të Kujdesit Social dhe Komunitar
MAS	Ministria e Arsimit dhe Sportit
MB	Ministria e Brendshme
MD	Ministria e Drejtësisë
MK	Ministria e Kulturës
MSHMS	Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale
NE	Ndihme Eknomike
NJMF	Njësi për Mbrojtjen e Fëmijëve
NJVKSH	Njesitë Vendore të Kujdesit Shëndetësor
NJVV	Njësi e Vetëqeverisjes Vendore
OSHC	Organizata të Shoqërisë Civile
PVVIREKEA	Planin Vendor të Veprimit për Integrimin e Pakicave Rome dhe Egjiptiane si dhe të Kthyerve nga Emigrimi dhe Azili
PBB	Produkt i Brendshem Bruto
R&E	Romë dhe Egjiptianë
ROMALB	Sistemi i integruar i të dhënave të indikatorëve të Strategjise Kombëtare për Pakicat Rome dhe Egjiptiane
SHQK	Shkolla Qender Komunitare
UNDP	Programi për Zhvillim i Kombeve të Bashkuara
VKM	Vendim i Këshillit të Ministrave
ZVAP	Zyrat Vendore të Arsimit Parauniversitar

PJESA I: KONTEKSTI STRATEGJIK

Hyrje

Qeverisja e mirë dhe garantimi i një zhvillimi të qëndrueshëm janë në themel të asaj çka qeverisja në çdo nivel duhet të sigurojë për qytetarët. Kjo është veçanërisht sfiduese në nivel vendor ku problematikat e decentralizimit dhe reformimit i janë shtuar atyre të mëhershme. Për këtë nevojitet, ndër të tjera, një përmirësim i vazhdueshëm i menaxhimit të të gjitha burimeve vendore, forcimi i planifikimit strategjik, forcimi i kapaciteteve administrative dhe profesionale të administratës vendore, përmirësimi i cilësisë së shërbimeve, rritja e pjesëmarrjes qytetare në proceset vendim-marrëse si dhe monitorimi i zbatimit të politikave dhe programeve në nivel vendor mbi bazën e parimit të mosdiskriminimit dhe angazhimit qytetar.

Një instrument i rëndësishëm që e mundëson mirëqeverisjen në nivel vendor janë planet vendore të zhvillimit. Ato përdoren nga bashkitë për të përmirësuar aspekte të qeverisjes vendore në kuadër të zbatimit të politikave të zhvillimit bazuar në vlerësimin e nevojave duke mundësuar shpërndarjen e prioritizuar të burimeve të vlefshme, lejon identifikimin e hendekut financiar për të negociuar me aktorë të tjerë dhe agjenci donatore në mbështetje të projekteve të zhvillimit në nivel vendor, si dhe mundëson monitorimin e rregullt të zbatimit të masave dhe aktiviteteve.

Ky dokument paraqet Planin Vendor të Veprimit për Integrimin e Pakicave Rome dhe Egjiptiane si dhe të Kthyerve nga Emigrimi dhe Azili (2022-2025) të Bashkisë Devoll (këtu e më poshtë PVVIREKEA (2022-2025), një instrument që do të garantojë që parimet e mirëqeverisjes do të zbatohen dhe mundësojnë integrimin dhe gjithëpërfshirjen e pakicave rome dhe egjiptiane në këtë bashki për periudhën 2022-2025. Ky plan vjen si një zhvillim progresiv i Planit Kombëtar për Integrimin e Romëve dhe Egjiptianëve 2021-2025.

Në deklaratën e Partnerëve të Ballkanit Perëndimor mbi Integrimin e Romëve në Procesin e Zgjerimit të BE, Shqipëria bëri një angazhim për të vazhduar dhe rritur përpjekjet për barazi të plotë dhe integrimin e Romëve, veçanërisht përmes zbatimit dhe ndjekjes së Konkluzioneve të Përbashkëta të Seminareve Rome, në sektorët e *Punësimit, Strehimit, Arsimit, Shëndetit, Regjistrimit civil, Mbrojtje Sociale dhe Mos-diskriminim.* Shqipëria u angazhua për të zhvilluar, miratuar dhe zbatuar standarde rajonale mbi buxhetimin publik në lidhje me integrimin e romëve për politikat e synuara, si dhe rritjen e buxhetit publik (qëndror dhe lokal) për integrimin e këtij komuniteti; të krijojë kanale dhe mekanizma zyrtarë për përfshirjen e përbashkët të vetëqeverisjes vendore dhe komunitetit romë në formulimin e politikave, vendimmarrjes, zbatimit dhe monitorimit të përpjekjeve të ndërmarra për arritjen e objektivave të kësaj Deklarate.

Plani përputhet plotësisht me kornizën e re strategjike rome të BE-së për barazi, përfshirje dhe pjesëmarrje 2020-2030.

Përpjekjet e Bashkisë Devoll dhe organizatave të tjera, të dhënat nga viti I fundit (2021) tregojnë se ekzistojnë ende probleme të regjistrimit civil, arsimit, punësimit, kujdesit shëndetësor, strehimit dhe mbrojtjes sociale. Këto probleme janë edhe më të mëdha kur shtohet stigma sociale aktuale, stereotipet dhe diskriminimi që për fat të keq janë akoma të pranishme ndaj pakicave Rome dhe Egjiptiane.
Financimi për zbatimin e masave të parashikuara në PVVIREKEA (2022-2025), është parashikuar në buxhetin e Bashkisë Devoll, pas një vlerësimi të fondeve të disponueshme. Në rastet kur buxheti i

Bashkisë nuk është i mjaftueshëm për përmbushjen e plotë të objektivave, PVVIREKEA (2022-2025) parashikon një ndarje të hendekut të financimit si dhe propozimin për fonde donatorësh. Në përmbushjen e këtij gendeku një rol të rëndësishëm do të luaj Projekti i PNUD "Forcimi i sistemeve kombëtare dhe lokale për të mbështetur integrimin efektiv socio-ekonomik të të kthyerve në Ballkanin Perëndimor".

Kuadrit legjislativ, politik, rregullator dhe institucional në mbështetje të të kthyerve në Shqipëri.

Ky seksion përmbledh/rishikon kuadrin aktual legjislativ, rregullator, politikë dhe institucional që mundëson dhe mbështet riintegrimin e të kthyerve, duke përfshirë edhe pakicat Rome dhe Egjiptiane në Shqipëri.

Punësimi dhe integrimi i të kthyerve në Shqipëri është në fokus të disa akteve politike dhe legjislative. Dokumentet e tilla të politikave janë renditur më poshtë, por pa u kufizuar në:
- Strategjia Kombëtare e Migracionit dhe plani i saj i veprimit 2019 - 2022;
- Strategjia Kombëtare e Punësimit dhe Aftësive 2019-2022,
- Ligji 9668/2006 "Për emigracionin e shtetasve shqiptarë për motive punësimi" i ndryshuar në vitin 2011;
- Ligji 15/2019 "Për nxitjen e punësimit".
- Plani Kombëtar i Veprimit për Barazinë, Përfshirjen dhe Pjesëmarrjen e Romëve dhe Egjiptianëve në Republikën e Shqipërisë 2021 - 2025

Strategjia Kombëtare e Migracionit 2019-2022 miratuar me VKM nr. 400, datë 19.6.2019 "Për miratimin e Strategjisë Kombëtare për Migracionin dhe Planit të Veprimit 2019-2022", propozon që për riintegrimin në tregun e punës të emigrantëve të kthyer, nevojitet hartimi i legjislacionit në drejtim të njohjes dhe certifikimit të mësimin e mëparshëm në mënyrë formale ose joformale. Masat e riintegrimit përfshijnë hartimin dhe publikimin e paketave të informacionit për riintegrimin e të kthyerve, lehtësimin e krijimit të bizneseve të vogla dhe të mesme nga të kthyerit, si dhe kryerjen e një vlerësimi të detajuar të sfidave dhe nevojave specifike të migrantëve të kthyer për riintegrimin e tyre më efektiv në punën e brendshme. tregu.

Ligji 9668/2006 "Për emigrimin e shtetasve shqiptarë për motive punësimi", i ndryshuar, përcakton rolet e institucioneve në nivel qendror dhe strukturat në varësi të tyre për të përmbushur detyrimet për riintegrimin e emigrantëve të kthyer.

Në fakt, ky ligj i përkufizon të kthyerit si "shtetas shqiptar i kthyer në Republikën e Shqipërisë, për t'u larguar sërish ose jo, pasi të ketë kaluar të paktën një vit jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë. Emigranti i kthyer është gjithashtu shtetasi shqiptar i kthyer vullnetarisht ose detyrimisht nga vendet pritëse në Republikën e Shqipërisë, për shkak të mosplotësimit të dokumentacionit dhe kushteve për hyrjen, praninë ose qëndrimin e rregullt në vendet pritëse, në zbatim të marrëveshjeve të ripranimit, duke përfshirë edhe familjarët e tyre."

Më e rëndësishmja, disa nga detyrimet e këtij ligji për riintegrimin në tregun e punës të emigrantëve të kthyer janë pasqyruar në Ligjin 15/2019 "Për nxitjen e punësimit", sipas të cilit emigrantët e kthyer që janë "punëkërkues të papunë, të kthyer nga emigracioni brenda një periudhe. prej 2 vitesh" të përfshihen në grupet që përfitojnë nga programet e nxitjes së punësimit. I njëjti ligj përcakton se edhe individë nga komuniteti rom dhe egjiptian janë përfitues të Programeve të Nxitjes së Punësimit.

Strategjia Kombëtare e Punësimit dhe e Aftësive 2019-2022 përcakton Programet Aktive të Tregut të Punës si një mënyrë për të ndihmuar riintegrimin në tregun e punës të punëkërkuesve të papunë në disavantazh.

Plani i Veprimit NESS kërkon që qeveria të monitorojë këto politika aktive të tregut të punës në mënyrë që t'i përmirësojë dhe t'i bëjë ato më të synuara dhe efektive. Për të ndihmuar në përputhjen e ofertës së punës me kërkesën, një hartë dixhitale e vendeve të lira të punës synohet të zhvillohet dhe të bëhet funksionale gjatë vitit 2022 në nivel rajonal dhe lokal. Ai do të ketë mbulim në të gjithë territorin e Shqipërisë dhe do të përditësohet vazhdimisht me të dhëna nga punëdhënësit, Agjencia Kombëtare e Punësimit dhe Aftësive dhe punëkërkuesit. Gjatë vitit 2022 është planifikuar të krijohet edhe një call center, si një mjet përforcues për afrimin e ofertës dhe kërkesës për fuqi punëtore.

Qeveria miratoi në nëntor 2021 Planin Kombëtar të Veprimit për Barazinë, Përfshirjen dhe Pjesëmarrjen e komuniteteve rome dhe egjiptiane në Republikën e Shqipërisë 2021 – 2025. Ky dokument politikash përcakton midis disa treguesve të tjerë të ndikimit që: i) deri në fund të vitit 2025, rreth 60% e punëkërkuesve të papunë romë dhe egjiptianë janë të punësuar, ose janë pjesë e Programeve të Nxitjes së Punësimit, ose kanë konkurruar për Aftësitë dhe Arsimin Profesional; gjithashtu deri në fund të vitit 2025, rreth 12 ndërmjetës romë dhe egjiptianë janë pjesë e Zyrave të Punësimit; ii) deri në fund të vitit 2025 të paktën 300 romë dhe egjiptianë do të kishin marrë mbështetje financiare dhe do të ishin integruar në ekonominë formale; dhe iii) deri në fund të vitit 2025 rreth 70% e romëve dhe egjiptianëve që marrin Asistencë Sociale - Ndihma Ekonomike kanë dalë nga skema e mbështetjes dhe janë riintegruar në tregun e punës. Bashkitë do të duhet të forcojnë përpjekjet e tyre për të mbështetur komunitetet rome dhe egjiptiane në territoret e tyre, si dhe të përmirësojnë kapacitetet e mbledhjes së të dhënave në nivel lokal.

Krahas dokumenteve të politikave të miratuara deri më tani, Qeveria ka nënshkruar edhe një marrëveshje bashkëpunimi me GIZ-in në fushën e migracionit gjatë viteve të fundit, me fokus lehtësimin e kthimit dhe riintegrimit të migrantëve të kthyer. Aktualisht GIZ në bashkëpunim me AKPA si institucioni përfitues kryesor po zbaton programe të cilat kanë në fokus të veçantë kthimin dhe riintegrimin e emigrantëve të kthyer në komunitetet e tyre të origjinës.

Bashkia Devoll ka Planin e Kujdesit Social të miratuar nga Këshilli Bashkiak por ndërkohë nuk ka patur një plan vendor për riintegrimin e pakicave Rome dhe Egjitpiane

Parimet Themelore të PVVIREKEA (2022-2025).

PVVIREKEA (2022-2025) do të udhëhiqet nga disa parime bazë:

1. *Hartimi i politikave konstruktive, pragmatike dhe jo-diskriminues*– Objektivat e përfshira në Planin e Veprimit synojnë përfshirjen e romëve dhe egjiptianëve dhe realizojnë vlerat thelbësore të Bashkimit Evropian, të cilat përfshijnë të drejtat dhe dinjitetin e njeriut, mosdiskriminimin dhe barazinë e mundësive, si dhe zhvillimin ekonomik.
2. *Përdorimi i një qasjeje të targetuar/synuar për trajtimin e çështjeve specifike të përjashtimit* – Plani i Veprimit propozon masa të targetuara për përgjigjen ndaj situatave të emergjencës që nuk mund të trajtohen përmes burimeve të përgjithshme.

3. *Nxitja e përfshirjes sociale* – Aktivitetet e PVVIREKEA (2022-2025) synojnë të nxisin përfshirjen e romëve dhe egjiptianëve në shoqëri e jo të krijojnë sisteme paralele për t'u përdorur nga këto komunitete.
4. *Respektimi i dallimeve* – PVVIREKEA (2022-2025) do të respektojë dallimet mes komunitetit rom dhe atij egjiptian, si dhe brenda vetë këtyre komuniteteve. Plani i Veprimit do të trajtojë anëtarët vulnerabël të këtyre komuniteteve, duke njohur faktin që disa romë dhe egjiptianë janë tashmë të integruar në shoqëri.
5. *Vënia e theksit mbi angazhimin e romëve dhe egjiptianëve* – PVVIREKEA (2022-2025)përfshin mekanizmat për angazhimin e romëve dhe egjiptianëve në hartimin, zbatimin dhe monitorimin e politikave publike.
6. *Nxitja e bashkëpunimit midis aktorëve të ndryshëm lokal dhe qëndrorë* – Krijimi dhe zbatimi i Planit të Veprimit është bazuar në bashkëpunimin midis qeverisjes qëndrore, rajonale dhe vendore, komunitetit ndërkombëtar dhe veçanërisht vetë komuniteteve.
7. *Promovimi i lidhjeve ndërsektoriale* – PVVIREKEA (2022-2025) trajton nevojat në një sërë fushash kyçe, duke përfshirë: arsimin dhe promovimin e dialogut ndërkulturor, shëndetësinë, strehimin dhe integrimi urban, punësimin dhe arsimin e aftësimin profesional, mbrojtjen sociale dhe regjistrimin civil dhe aksesin në sistemin e drejtësisë, me synim nxitjen e integrimit në mënyrë gjithëpërfshirëse dhe të qëndrueshme.
8. *Politika bazuar në evidenca dhe matjen e progresit* – PVVIREKEA (2022-2025) është pajisur me tregues për matjen e progresit të zbatimit dhe treguesit fillestarë (nga ku do të nisë puna) kur është e mundur. Zbatimi dhe monitorimi i aktiviteteve të përfshirjes së romëve do të krijoj një bazë të mirë të të dhënave socio-ekonomike të cilat do të mblidhen rregullisht.
9. *Ndërgjegjësimi mbi dimensionin gjinor* – PVVIREKEA (2022-2025) pranon faktin se gratë rome dhe egjiptiane kanë më tepër gjasa të vuajnë përjashtimin dhe diskriminimin gjinor. Sidoqoftë, gratë rome gjithashtu kanë një rol thelbësor për të luajtur në promovimin e përfshirjes (p.sh. si ndërmjetës për integrimin e fëmijëve në sistemin arsimor).
10. *Përfshirja e shoqërisë Civile* – Bashkëpunimi me OSHC, partnerë socialë, dhe vetë komunitetet rome është esenciale në këtë plan te ri. Këta aktorë kanë marrë pjesë në mënyrë aktive në hartimin e këtij plani dhe do të marrin pjesë në zbatimin, monitorimin dhe vlerësimin e tij. Organizatat dhe rrjetet rome kanë jo vetëm ekspertizë të vlefshme për të ofruar, por ato gjithashtu do të jenë aktorë të rëndësishëm për shpërndarjen e informacionit tek të tjerët.
11. *Buxhetimi për zbatimin* – Bashkia Devoll ka identifikuar buxhetet përkatëse për zbatimin e çdo aktiviteti. Në rastet kur financimi është i pamjaftueshëm, bashkia ka identifikuar hendeqet e financimit ku mund të kërkohet ndihmë nga donatorë.

Metodologjia

Në bazë të hartimit të PVVIREKEA (2022-2025) qëndron legjislacioni vendas dhe standartet ndërkombëtare të njohura nga shteti shqiptar si dhe të gjithë politikat e ndërmarra nga qeveria shqiptare në kuadër të përfshirjes sociale të pakicave Rome dhe Egjiptiane. Raporte ekzistuese apo dokumenta relevante të përgatitura nga Bashkia Devoll, si dhe të dhëna të mbledhura nga terreni lidhur me situatën aktuale të pakicave Romedhe Egjiptiane në qytetin e Devollit përbëjnë themelet mbi të cilat është hartuar ky dokument.

Ky dokument është në linjë me Strategjinë Kombëtare për Barazi, Përfshirje dhe Pjesëmarrjen e Romëve dhe Egjiptianëve në Republikën e Shqipërisë (2021-2025), Rekomandimet Operacionale që kanë dalë nga Seminari i IV i Dialogut të Politikave (Dhjetor 2018) për përfshirjen e pakicave Rome

dhe Egjiptiane në kornizën e procesit të integrimit evropian të Shqipërisë dhe dokumentet tjera strategjike kombëtare dhe ndërkombëtare.

Hartimi i PVVIREKEA (2022-2025) ka qenë një proçes konsultativ dhe gjithëpërfshirës. Ngritja e ekipit të punës, identifikimi i mbështetësve institucionalë dhe takimet prezantuese me ta, i paraprinë analizës së situatës së komunitetit Rom dhe Egjiptian në qytetin e Devollit.

Hartimi i këtij plani vendor veprimi është bazuar në analizën e të dhënave sasiore dhe cilësore, primare dhe sekondare, të mbledhura në zonën e Devollit. Metodologjia kërkimore përfshin: i) diskutime në grupe fokusi me komunitetet vendore rome dhe egjiptiane; ii) intervista gjysmë të strukturuara me aktotëy kryesorë si dhe me drejtues formalë dhe jo-formalë në komunitetet rome dhe egjiptiane iii) Te dhëna statistikore të mbledhura nga sistemi elektronik i të dhënave të Planit Kombëtar të Veprimit ROMALB .

Mbledhja e të dhënave është realizuar nëpërmjet punës në terren të ekspertit lokal, bazuar kjo në si kontaktet e drejtëpërdrejta me komunitetin Rom dhe Egjiptian (në takime individuale apo fokus grupe), ashtu dhe në takimeve me aktorë shtetërorë dhe jo- shtetërorë në nivel lokal. Një ndihmë të veçantë në mbledhjen e të dhënave ka dhënë grupi i punës i përbërë nga aktorë të ndryshëm lokal, i ngritur që në fillim të muajit Dhjetor 2021, me qëllim që të asistojë, facilitojë dhe ofrojë kontributin e tij gjatë tërë proçesit të hartimit të Planit Lokal të Veprimit. Ngritja e grupit të punës dhe organizimi i takimeve periodike synuan angazhimin konkret të aktorëve lokalë dhe rajonalë gjatë të gjithë proçesit të hartimit të planit lokal të veprimit. Takimet kanë qenë ndëraktive, dhe janë karakterizuar nga diskutime të vazhdueshme, ndarje idesh dhe opinionesh, bazuar kjo në përvojat eksperiencat konkrete të punës dhe problematikat e hasura gjatë punës së përditshme me pakicat Rome dhe Egjiptiane. Gjatë këtyre takimeve, anëtarët e grupit të punës dhanë kontributin e tyre të drejtpërdrejtë në lidhje me analizën e situatës lidhur me nevojat e komunitetit Rom dhe Egjiptian në qytetin e Devollit, si dhe ide dhe rekomandime konkrete për ndërhyrjet që duhen përfshirë në këtë dokument si dhe mënyrat efektive për t'i vënë në zbatim.

Grupi i task forcës përbëhet nga institucione si më poshtë:

- Nën kryetari i Bashkisë Devoll
- Përfaqësues i zyrës së punës pranë NJVV
- Administratori në nivel lokal i shërbimit social
- Përfaqësues i zyrës së dhunës në familje prane NJVV
- Përfaqësues i zyrës arsimore
- Përfaqësues nga OSHC Rome që ndodhen në komunitet
- Përfaqësues i zyrës së gjendjes civile pranë NJVV
- Përfaqësues nga zyra e strehimit
- Përfaqësues nga institucioni i shendetesise
- Përfaqësues i zgjedhur nga komuniteti Rom/Egjiptian

Çdo fushë e identifikuar është adresuar në mënyrë të veçantë duke identifikuar aktivitete të detajuara dhe konkrete, indikatorë, aktorët përgjegjës, mbështetësit si dhe buxhetin e parashikuar dhe burimin e mundshëm nga i cili mund të sigurohet ky buxhet, duke përfshirë pushtetin qendror, pushtetin lokal, donator apo organizata të shoqërisë civile.

Mendimet dhe opinionet e anëtarëve të grupit të punës janë reflektuar në mënyrë të vazhdueshme deri në finalizimin e këtij dokumenti.

Mjaft ndihmëse, gjatë tërë procesit të hartimit të PVVIREKEA (2022-2025), ka qenë konsulta e vazhdueshme nga stafi i projektit të PNUD " Forcimi i sistemeve kombëtare dhe lokale për të mbështetur integrimin efektiv socio-ekonomik të të kthyerve në Ballkanin Perëndimor", projekt rajonal i financuar nga Komisioni Evropian dhe i zbatuar në koordinim me Bankën Botërore dhe Këshillin e Evropës, të cilët jo vetëm mundësuan këshillimin e vazhdueshëm të ekspertëve në nivel lokal, të përcaktuar për të hartuar këtë plan veprimi, por gjithashtu mundësuan shkëmbimin e eksperiencave me ekspertë të tjerë të përfshirë në hartimin planeve të veprimit, si dhe mësimin nga praktikat më të mira në Rajon në lidhje me hartimin e një plani veprimi të qëndrueshëm, efektiv dhe funksional.

Profili i Bashkisë Devoll dhe Administrata

Bashkia e Devollit ndodhet në juglindje të Shqipërisë. Ai mbulon një sipërfaqe prej 453.27 km2 dhe kufizohet me katër komuna të tjera, përkatësisht me Pustec, Maliq, Korçë dhe Kolonjë, dhe në lindje ndan kufi me Greqinë. Devolli përbëhet nga pesë njësi administrative: Bilisht, Bilisht-Qendrore, Hoçish, Miras dhe Proger. Në fund të vitit 2020, popullsia e bashkisë ishte 41,606 banorë të ndarë në njësitë administrative siç paraqitet në tabelën më poshtë. Sidoqoftë, deri në fund të vitit 2021, të dhënat e marra nga bashkia tregojnë një rënie të popullsisë, në 41,191.

Harta e Bashkisë Devoll

Tabela 1: Popullsia sipas njësive administrative, Bashkia Devoll

Njësia Administrative	Bilisht	Miras	Progër	Bilisht-Central	Hoçisht	Total
Numri I Banorëve	10,495	9,806	5,926	8.625	6,754	**41.606**
Gra	5,293	4,710	2,941	42,59	3,325	**20,528**

(Burimi: Bashkia Devoll, 2021)

Në bashkinë e Devollit ka një komunitet të rëndësishëm rom dhe egjiptian, me rreth 520 banorë - shumica e të cilëve jetojnë në qytetin e Bilishtit. Popullsia rome dhe egjiptiane banon edhe në njësitë administrative Progër dhe Qendër Bilisht.

Devolli është një ekonomi e vogël në Shqipëri. Struktura e tij ekonomike është e ndryshme nga struktura ekonomike e qarkut të Korçës, pjesë e të cilit është edhe bashkia e Devollit. Qarku i Korçës përbën 5,39% të PBB-së shqiptare. Ajo ka një ekonomi të dominuar nga shërbimet, të cilat përfaqësojnë 42,5% të ekonomisë së rajonit, e ndjekur nga bujqësia me 39,8%, dhe industria dhe ndërtimi, që zënë përkatësisht 9,7% dhe 8%. Duke qenë se sektorët kryesorë ekonomikë të bashkisë Devoll janë bujqësia dhe shërbimet, ndërkohë që industria është thuajse inekzistente, për sa i përket vendbanimit të popullsisë dhe strukturës së sipërmarrjeve. Kështu, burimi kryesor i punësimit në bashkinë e Devollit është bujqësia, e ndjekur nga shërbimet, ndërkohë që industria është më pak e zhvilluar në këtë pjesë të qarkut të Korçës.

Bashkia e Devollit ka një numër total prej 2,568 ndërmarrjesh të regjistruara në vitin 2020, duke zënë rreth 1.5% të ndërmarrjeve të regjistruara në Shqipëri.

Administrata

Këshilli Bashkiak, si organ kolegjial dhe përfaqësues i Bashkisë Devoll , përbëhet nga 21 anëtarë. Numri gjithsej i nëpunësve vendorë të Bashkisë është 380. Administrata publike e Bashkisë përbëhet nga disa struktura (drejtori) kryesore:

- Drejtoria e të ardhurave, lejave dhe licensave.
- Drejtoria e Planifikimit të territorit, kadastrës, inevestimeve projekteve dhe integrimit.
- Drejtoria e Shërbimeve juridike dhe burimeve njerëzore.
- Drejtoria e Shërbimeve sociale shëndetsore dhe strehimit .
- Drejtoria e Shërbimeve financiare dhe buxhetit .
- Agjensia e kultures, arsimit, rinisë dhe sporteve
- Agjensia e Shërbimeve utilitare, komunitare dhe administrative
- Drejtoria e Inspektimit dhe mbrojtjes së territorit dhe mjedisit
- Drejtoria e zhvillimit të pyjeve, bujqësise, mbrojtjes së tokës dhe konsumatorit

Të ardhurat nga taksat dhe tarifat vendore në vitin 2021 kanë qenë 133,877,749 lekë. Drejtoria e Shërbimit Social është një strukturë e rëndësishme e Bashkisë, e cila përbëhet nga disa zyra (sektorë) kryesorë: (i) Zyra e Ndihmës Ekonomike dhe Pagesave (6 nënpunës), (ii) Zyra e kujdesit Social dhe PAK (Barazia Gjinore, Mbrojtja e të Drejtave të fëmijëve, Mbrojtja e të Drejtave të pakicave kombetare dhe diskrimimit, PAK) 7 nëpunës. Gjithësej 13 nënpunës.
Stafi i drejtorisë së shërbimit social ka përfituar nga programe trajnimi në kuadër të zhvillimit të kapaciteteve për zbatimin e sistemit të ri të ndihmës ekonomike (NE) gjatë viteve 2017-2018, trajnime për shërbimet e integruara, menaxhimi dhe përditësimi i sistemit ROMALB. Drejtoria ka nevojë për fuqizim të burimeve njerëzore në disa sektorë shërbimi, mungon Njësia e Mbrojtjes së Fëmijëve (vetëm një nëpunës mbulon të gjithë territorin /njësitë administrative), si dhe mbështetje për ngritje të kapaciteteve/trajnime në fushën e shërbimit social, pasi mjaft punonjës largohen nga vendet e punës dhe nëpunësit e rinj kanë nevojë për ngritje të kapaciteteve.

Fondi vendor i planifikuar për shpenzime të kujdesit social (përshirë NE) ka qenë në nivelin e 13, 655, 000 lekë në vitin 2021 për rreth 1000 familje përfituese.

Kushtet Aktuale, Problematikat dhe Sfidat

Pakicat Rome dhe Egjiptiane dhe të kthyerit në Devoll

Në Devoll jetojnë rreth 450 romë dhe 70 egjiptianë. Kjo e bën Devollin të dallohet nga bashkitë e tjera, ku prirja kryesore është se minoriteti egjiptian është më i madh se minoriteti rom. Shumica e familjeve rome jetojnë në token e Bilishtit, në lagjen e njohur si “Cezma e Madhe”, rreth 15 familje banojnë në njësinë administrative Proger dhe vetëm disa të tjera janë të shpërndara në fshatrat e kësaj komune (p.sh. Bitincke, Macurisht, etj.).

Të jesh një Bashki e vogël nuk është e dobishme kur bëhet fjalë për të dhënat për migrimin dhe kthimin. Edhe pse Devolli ka qenë një nga zonat me lëvizshmërinë më të hershme dhe më intensive (edhe për faktin e të qenit një bashki në kufi me Greqinë), mungojnë të dhënat për migrimin dhe kthimin. Çështjet e migrimit dhe kthimit nuk kanë qenë prioritet në të kaluarën, edhe për sa i përket mbledhjes së të dhënave. Kjo konfirmohet nga të dhënat parësore të mbledhura në kuadër të këtij vlerësimi. Një numër më i vogël i ofruesve të shërbimeve iu përgjigjën pyetësorit në Devoll, tetë nga dhjetë të anketuar konfirmuan se nuk kishin fare të dhëna (gjysma e tyre) ose vetëm të pjesshëm (37.5%) kur bëhet fjalë për të kthyerit dhe R/E në veçanti. Rezultatet ishin të ngjashme edhe kur u pyetën nëse këto të dhëna

mund të gjenden dhe aksesohen në nivel institucional. Bashkia e Devollit nuk mbledh qëllimisht të dhëna për të kthyerit dhe nuk disponon asnjë sistem/procedurë/instrument për ta përdorur për identifikimin dhe regjistrimin e të dhënave për të kthyerit dhe nevojat e tyre në procesin e riintegrimit. Rreth ¾ e ofruesve të shërbimeve i vlerësojnë çështjet e të kthyerve dhe riintegrimit si "disi të rëndësishme" për punën dhe axhendën e tyre dhe të institucioneve të tyre. Gjatë intervistave dhe diskutimeve të thelluara shpjegohet se në Devoll është e vështirë të bëhet dallimi midis të kthyerve dhe atyre të pakthyer, pasi shumica e banorëve të zonës kanë migruar dhe kthyer të paktën një here.

Sipas informatorëve kryesorë nga Bashkia dhe komuniteti Rom, shumica e familjeve rome kanë përjetuar migrim dhe kthim, dhe një pjesë e mirë lëvizin vazhdimisht brenda ose jashtë për punë. Edhe pse raportohet se kanë provuar dhe kanë dështuar azilkërkimin në vendet e BE-së, shumica e tyre vazhdojnë të emigrojnë për periudha më të shkurtra kohore (mesatarisht 2-3 muaj) në vendet fqinje për punë sezonale, si për shembull migrimi në Greqi dhe Maqedoninë e Veriut, për të punuar në punë bujqësore, ose në Kosovë dhe brenda Shqipërisë, në Durrës dhe Vlorë gjatë verës duke u marrë kryesisht me punimin e cadrave të plazhit etj. Për shkak të lëvizshmërisë gjatë gjithë vitit, brenda dhe jashtë vendit, ofruesit e shërbimeve pretendojnë se kjo është e vështirë për gjurmuar lëvizshmërinë e tyre, nevojat e tyre, si dhe nga ana tjetër për vete R/E të ofrojnë shërbime cilësore dhe të respektojnë rregullat dhe rregulloret në fuqi.

Nevojat e pakicave Rome dhe Egjiptiane përfshirë edhe të kthyerit

Romët e Devollit janë ndër komunitetet më të cënueshme që përballen me probleme të shumta dhe të mbivendosura, duke filluar nga varfëria e deri te përjashtimi social. Në vijim është një përmbledhje e problemeve dhe nevojave kryesore të romëve përfshitë edhe të kthyerit të identifikuara nga takimet konsultative, të dhënave dytësore të ofruara nga institucionet e nivelit vendor si dhe si të dhëna parësore të mbledhura nga ofruesit e shërbimeve dhe anëtarët e komunitetit rom në Devoll.

Nevojat/problemet kryesore të të kthyerve romë bien në çështjet e varfërisë dhe papunësisë, mungesës/kushteve të këqija të strehimit, përjashtimit dhe riintegrimit social dhe arsimit.

Varfëria dhe cilësia e dobët e jetës

Mungojnë të dhënat për nivelin e varfërisë dhe papunësisë në mesin e pakicave R&E dhe komuniteteve kryesore. Megjithatë, duke gjykuar nga skema e NE dhe informacioni që administratorët socialë ofrojnë për familjet në njësitë e tyre administrative, sigurisht që mund të konfirmohet se varfëria është një faktor kyç dhe themelor për shumë prej nevojave të familjeve R&E, përfshirë të kthyerit. Në përgjithësi, më shumë se 1000 familje kanë qenë në skemën e NE gjatë vitit 2020 dhe rreth 200 të tjera kanë përfituar gjatë vitit 2021. Numri i familjeve rome në skemë është rritur gjithashtu nga 40 familje në vitin 2020, në 50 në vitin 2021, duke konfirmuar një tendencë të vazhdueshme të mbipërfaqësimit të familjeve rome mes familjeve pa të ardhura. Më shumë familje rome mund të kenë nevojë për një mbështetje të tillë, por, për shkak të lëvizshmërisë/migrimit dhe/ose mospërputhjes me kriteret dhe dokumentacionin e nevojshëm, ato mbeten jashtë skemës. Shqetësim mbeten vështirësitë me të cilat përballen shumë romë në përgatitjen e dokumentacionit të nevojshëm (për shkak të mungesës së arsimimit dhe njohurive të dobëta) dhe në ndjekjen e procedurave të kërkuara.

Arsimi dhe aftësitë për punësim te romët janë përgjithësisht të mirë dhe papunësia e lartë (edhe pse përsëri mungojnë shifrat e sakta). Pjesa më e madhe e familjeve rome, të vendosura në Bilisht, nuk përfituan asnjë tokë të punueshme (në kuadër të ligjit mbi token nr. 7501), gjë që i bëri ato të përballen

me vështirësi ekonomike që herët, pas ndryshimeve drastike të pas viteve 1990. Ndryshe është për familjet rome në zonat rurale. Megjithatë, raportohet se shumica e familjeve në zonat rurale e kanë shitur tashmë tokën dhe aktualisht po përballen me situata të ngjashme. Familjet rome në Macurisht përmenden të jenë ndër ato që përballen me varfërinë ekstreme.

Mundësitë e punësimit në Devoll janë të kufizuara, megjithatë, Zyra Vendore e Punësimit raporton se u jep përparësi të kthyerve dhe romëve, duke ofruar shërbime ndërmjetësimi, këshillimi për karrierë, informacion dhe orientim etj. Deri në fund të vitit 2021, Zyra e Punësimit Devoll raportoi se romët janë rreth 13 % e përfituesve të tyre për vitin 2021 dhe mesatarisht 17% në pesë vitet e fundit. Të dhënat për të kthyerit nuk janë mbledhur, kështu që nuk ka asnjë të kthyer të identifikuar si punëkërkues.

Nga gjithsej 1,049 punëkërkues të regjistruar në nivel Bashkie, 117 janë identifikuar si R&E. Këta të fundit përbëjnë më shumë se 11% të punëkërkuesve në krahasim me 1.2% të popullsisë së përgjithshme të Bashkise. Më shumë romë meshkuj kërkojnë punë përmes shërbimeve të Zyrës së Punësimit. Oferta e punësimit është shumë e varfër (nga 6 ndërmarrje të mëdha, 4 prej tyre punësojnë kryesisht burra dhe vetëm një prodhon plastikë dhe një tjetër përpunon ullinjtë punësojnë burra, herë pas here). Kjo ofertë e kufizuar i bën ata të synojnë edhe opsione të tjera: migrim apo punësim në sektorin publik. Ky i fundit është gjithashtu shumë i kufizuar pasi Devolli, duke qenë një bashki e vogël, ka një kapacitet prej vetëm 89 punonjësish në sektorin e Shërbimeve Publike, duke e lënë migrimin si opsionin e vetëm të zbatueshëm.

Strehimi

Çështjet e papunësisë dhe strehimit janë më të rëndesishmet dhe ende të pazgjidhura për komunitetin. Shumë romë jetojnë në shtëpitë e (gjyshëve) prindërve të tyre, por disa nga familjet jetojnë në strehimore me kushte shumë të këqija. Bashkia ndihmon familjet në nevojë për strehim përmes skemës 'Bonusi i Qirasë'. Gjatë vitit 2021, familjet rome përbënin 1/3 e përfituesve (10 nga 30 familje që përfitonin bonus). Sikurse është hartuar skema, e bën të pamundur përfitimin e bonusit të qirasë për familjet më të rrezikuara dhe më të varfra. Si rezultat, stafi i Bashkisë raporton se kërkesat për strehim janë më të shpeshtat dhe më të vështira për t'u adresuar. Në dokumentin e Planit Social 2021-2024, përmendet se Bashkia po planifikon të iniciojë një skemë hipotekore në bashkëpunim me bankat dytësore që operojnë në Bashkinë Devoll.

Arsimi

Niveli arsimor dhe aksesi në shërbim cilësor për fëmijët e romëve (të kthyerit) është një shqetësim kryesor. Nevoja për arsimim më të mirë është e përhapur në të gjitha grupmoshat e pakicës rome. Megjithatë, ka mungesë të mundësive për të rriturit pa ose pak arsim për të ndrequr këtë boshllëk, në vend të formimit profesional, i cili kërkon, megjithatë, një nivel të caktuar arsimimi. Varfëria dhe lëvizshmëria janë faktorët kryesorë që i mbajnë fëmijët e minoritetit rom të kenë akses të kufizuar në arsim dhe/ose performancë të dobët.

Regjistrimi i hershëm është shumë i rëndësishëm për një fillim të sigurt në arsim. Në nivel bashkie raportohet se 13 fëmijë R&E ndjekin kopshtin e fëmijëve në Bilisht dhe 3 në atë të Bitinckës, por nuk është identifikuar/raportuar asnjë i kthyer. Për sa i përket nivelit të arsimit të detyrueshëm, Zyra Vendore Arsimore raporton gjithsej 75 fëmijë romë dhe 18 egjiptianë të regjistruar për vitin akademik 2021-2022, duke përfshirë 2 romë të kthyer dhe një egjiptian. Në diskutimet gjatë takimeve konsultative, u evidentua fakti se jo të gjithë fëmijët e regjistruar ndjekin shkollën rregullisht (për shkak të varfërisë, largësisë nga shkolla etj.). Shumë prej tyre kanë performancë të dobët akademike dhe kanë nevojë për mbështetje për të kapërcyer barrierat gjuhësore dhe sfida dhe vështirësi të tjera . Pandemia e Covid-19,

kufizimet dhe alternimet e mësimit "in person" dhe në distancë kanë zhbërë disa nga përparimet e arritura.

Mungesa e modeleve të suksesshme nga komuniteti nuk mund të inkurajojë brezat e rinj. Të vetmit të diplomuar që i përkasin komunitetit rom raportohet se janë të papunë.

Riintegrimi social

Riintegrimi pas kthimit është po aq i vështirë, ndër të tjera, për shkak të mungesës së shërbimeve psikosociale për të mbështetur përshtatjen dhe riintegrimin pas kthimit. Megjithatë, është e vështirë të llogaritet/përcaktohet sasia e nevojave të tilla.

Shëndeti

Varfëria, kushtet e këqija të strehimit dhe aksesi i dobët në shërbimin dhe informacionin e kujdesit shëndetësor rezultojnë në një nivel më të ulët të shëndetit dhe mirëqenies te romët. Disa familje rome merren gjithashtu me "sigurimin e kujdesit afatgjatë për anëtarët e sëmurë ose me aftësi të kufizuara të familjes. Këto përkeqësojnë perspektivat për punësim dhe përmirësimin e statusit ekonomik. Këto familje mbijetojnë nga përfitimet për ofruesit e aftësisë së kufizuar dhe të kujdesit ose nga dërgesat e anëtarëve të tjerë të familjes që migrojnë.

Romët e kthyer dhe ofrimi i shërbimeve:

Bashkia e Devollit është e vogël dhe me kapacitete të kufizuara. Gjithsesi, ka shërbime të ofruara në nivel vendor nga Sektori i Kujdesit Social të Bashkisë, si dhe nga aktorë të tjerë që veprojnë në nivel lokal, të cilat mund (potencialisht) të aksesohen dhe të përfitojnë romët dhe të kthyerit.

Krahas skemave me para në dorë (NE, invaliditeti, bonus qiraje për banesa), Bashkia Devoll po zhvillon shërbimet e saj komunitare. Veçanërisht për shkak të pandemisë, bashkia është përfshirë në ngritjen e të ashtuquajturave "grupe patronazhi" me gjithsej 65 ofrues shërbimesh, të cilët janë angazhuar në shpërndarjen e pakove ushqimore, identifikimin dhe mbështetjen e të moshuarve që jetonin vetëm, si dhe ofrojnë mbështetje për familjet më në nevojë dhe në nevojë.

Zyra e Punësimit në Devoll ofron shërbime ndërmjetësimi, këshillim karriere dhe shërbime informacioni dhe orientimi. Në Devoll ka një spital dhe 56 qendra shëndetësore dhe gjithsej 13 mjekë të përgjithshëm dhe 56 infermierë mbulojnë të gjithë popullsinë e Devollit. Gjithsej 27 shkolla 9-vjeçare dhe 5 shkolla të mesme ofrojnë shërbime arsimore për rreth 2800 fëmijë. Megjithatë, vetëm një psikolog pritet të ofrojë shërbime psikosociale për fëmijët në të gjithë komunën.

Ndërkohë që pakicat rome dhe egjiptiane figurojnë ndër objektivat me prioritet në disa prej këtyre shërbimeve, si bonus strehimi, shërbime punësimi etj., të kthyerit nuk konsiderohen si kategori ekskluzive. Prandaj, pak dihet për sa i përket nivelit të aksesit dhe përdorimit të shërbimeve nga të kthyerit (romët). Një tregues i aksesit (të lehtë) është informacioni mbi shërbimet e disponueshme, përshtatshmërinë dhe aksesueshmërinë. Disa ofrues shërbimesh si Bashkia, Zyra e Punësimit etj., kanë llogaritë e tyre në rrjetet sociale, megjithatë mungon një informacion gjithëpërfshirës dhe i përditësuar

mbi shërbimet. Për shembull, faqja e internetit e bashkisë ka një seksion të dedikuar për shërbimet sociale, por i vetmi informacion që jep janë fotot nga aktivitetet.

Në përpjekjet e saj për të zgjeruar dhe përmirësuar shërbimet e saj, Bashkia Devoll është asistuar nga OSHC. Nisma Arsis (2017 – 2020) ofron mbështetje financiare për procedurat ligjore, furnizime me ilaçe dhe ushqime për fëmijët dhe familjet në nevojë, orët passhkollore, mbulimin e tarifave parashkollore etj., dhe duke i dhënë përparësi pakicës Rome. R&E janë prioritizuar edhe në ndërhyrjet e CRCA (2020-2021) për ngritjen e kapaciteteve dhe mbështetjen e shkollimit të fëmijëve romë. Linja e Keshillimit për Gra dhe Vajzë (2020 – 2021) u ka ofruar shërbime viktimave të dhunës në familje dhe Kisha Françeskane vazhdon të mbështesë fëmijët në nevojë, veçanërisht ata nga pakica Rome. PNUD-i në Shqipëri është i vetmi që i afrohet kësaj bashkie me një interes specifik për të kthyerit (romët).

Shumica e ofruesve të shërbimeve e njohin ofertën dhe mbulimin e kufizuar të shërbimeve në komunën e tyre. Megjithatë, pothuajse 7 nga 10 besojnë se shërbimet ekzistuese janë mjaft të aksesueshme për të kthyerit (romët).

Nëse do t'u duhej të prioritizonin shërbimet sipas atyre më të rëndësishme dhe më të kërkuara nga të kthyerit (romët), strehimi, punësimi dhe mbështetja ekonomike do të ishin ato me kryesoret.

PJESA II: Vizioni, Misioni, Qëllimet E Politikës

VIZIONI : Krijimi i kushteve të përshtatshme për të arritur barazinë, pjesëmarrjen dhe përfshirjen e pakicave rome dhe egjiptiane dhe te kthfyerve nga emigrimi dhe azili në Bashkinë Devoll, në të gjitha aspektet e jetës shoqërore vecanërisht qasjen në arsim, punësim, strehim, shërbime shëndetësore dhe sociale, për të përmirësuar cilësinë e jetës dhe mirëqënien, si dhe të zvogëloj hendekun social - ekonomik dhe kulturor ndërmjet romëve dhe egjiptianëve nga njëra anë dhe pjesës tjetër të shoqërisë.

MISIONI : Bashkia Devoll merr përsipër obligimin që gjatë periudhës 2022-2025 të sigurojë përfshirjen sociale, ekonomike dhe kulturore të pakicave rome dhe egjiptiane dhe të kthyerve nga emigrimi apo azili në këtë bashki nëpërmjet përcaktimit të prioriteteve strategjike dhe duke zbatuar politika të integruara afatgjatë dhe afatmesme në fushat e aksesit në drejtësi, arsimit dhe kulturës, punësimit, strehimit, mbrojtjes sociale, dhe antixhipsizmit duke respektuar parimet e barazisë dhe mosdiskriminimit, në përputhje me standartet ndërkombëtare, dhe në kuadër të zbatimit të konventave dhe kuadrit ligjor për respektimin e të drejtave të njeriut dhe pakicave .

Qëllimet e Politës të PVVIREKEA (2022-2025)

1. Fuqizimi ekonomik i pakicave R&E përfshirë edhe R&E të kthyer nga emigrimi në Bashkinë Devoll, përmes integrimit dhe harmonizimit të ndërhyrjeve për kualifikime dhe punësim

2. Përmirësimi i situatës arsimore të pakicave Rome dhe Egjiptiane dhe familjeve të kthyera nga emigrimi në Bashkinë Devoll

3. Përmirësimi i gjendjes së vendbanimeve të pakicave R&E dhe familjeve te kthyera nga emigrimi në Bashkinë Devoll

4. Përmirësimi i shëndetit dhe aksesit në shërbimet shëndetësore për anëtarët e pakicave R&E dhe të ktheyrve nga emigrimi në Bashkinë Devoll

5. Anëtarë të pakicave rome dhe egjiptiane, përfshirë edhe të kthyer nga emigrimi, përfitojnë programe të përmirësuara të mbrojtjes sociale

6. Romët dhe Egjiptianët janë të regjistruar dhe kanë akses në shërbimet e gjendjes civile dhe në ndihmën ligjore falas

7. Garantimi i komuniteti të çliruar nga diskriminimi ndaj pakicave rome dhe egjiptiane

PJESA III: Kuadri Vlerësues dhe Monitorues

Monitorimi i rregullt i zbatimit të PVVIREKEA (2022-2025) në intervale të caktuara kohore, grumbullimi i të dhënave të treguesve të matshëm dhe vlerësimi i impaktit në përmirësimin e aksesit në shërbimet publike të ofruara për komunitetet si dhe publikimi i rezultateve të zbatimit të masave është një përgjegjesi institucionale e bashkisë dhe që bazohet në parimet e besueshmërisë së qeverisjes vendore, mosdiskriminimit dhe pjesëmarrjes së qytetarëve dhe informimit publik.

Rezultatet e monitorimit dhe vlerësimit do të ushqejnë orientimin e politikave të reja dhe parashikimin e burimeve në nivel vendor në kuadër të planifikimit strategjik dhe procesit të vendimmarrjes vendore. Gjithashtu raportet e monitorimit do të ofrojnë informacion të vlefshëm dhe cilësor në kuadër të raportimit të sistemit ROMALB, që kryhet dy herë në vit pranë Ministrisë së Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale.

Në nivel të lartë, raporti i monitorimit do të lehtësojë vendimmarrjen në nivel vendor, i cili do të jetë përgjegjës për monitorimin e progresit të të gjitha planeve të zhvillimit të miratuara nga Bashkia, si Planin e Përgjithshëm Vendor, procesin e Programit Buxhetor Afatmesëm (PBA) dhe buxhetin vjetor. Monitorimi i progresit të zbatimit të objektivave dhe masave/aktiviteteve të këtij plani do të paraqitet në mënyrë periodike (të paktën 1 herë në vit).

Në nivel operacional, për monitorimin e zbatimit të PVVIREKEA (2022-2025) në Bashkinë Devoll, struktura përgjegjëse do të jetë DSHSK. Kjo strukturë është përgjegjëse për mbledhjen e të dhënave sasiore dhe cilësore nga të gjitha strukturat e Bashkisë sipas sektorëve përkatës si dhe nga të gjitha institucionet e tjera publike. DSHSK në Bashki ka rol koordinues dhe bashkërendues mbi ecurinë e zbatimit të planit. PVVIREKEA (2022-2025) parashikon publikimin e raporteve vjetore të progresit dhe mbështetjen për raportet monitoruese të shoqërisë civile.

Sfida për një funksionim më të plotë të kuadrit monitorues mbetet rritja e kapaciteteve të vetë stafit të bashkisë, përmirësimi i shkallës së përgjegjshmërisë të strukturave të tjera të bashkisë si dhe bashkëpunimi dhe ndërveprimi me strukturat e tjera të nivelit vendor në varësi të institucioneve qendrore.

Nevojitet ngritja e kapaciteteve për të garantuar që të gjitha zyrat publike përkatëse të mund të mbledhin të dhënat e nevojshme për monitorimin e zbatimit të PVVIREKEA (2022-2025), duke mbrojtur njëkohësisht të drejtat e privatësisë së romëve dhe egjiptianëve.

Në nivel të sektorëve prioritarë dhe të objektivave strategjike, monitorimi do të kryhet përmes mekanizmit të vlerësimit bazuar në rezultate nëpërmjet treguesve të matshëm, si dhe vëzhgimit mbi cilësinë dhe aksesueshmërinë në shërbimet publike të romëve dhe egjiptianëve. Këto vëzhgime vjetore duhet të ndërmerren nga bashkia në bashkëpunim me organizata komunitare dhe OSHCtë. Rezultatet e vëzhgimeve duhet të publikohen në faqen e internetit të Bashkisë dhe sistemin ROMALB.

Në kushtet e burimeve të kufizuara të stafit të bashkisë dhe kapaciteteve profesionale të kufizuara, monitorimi mund të mbështetet me ekspertizë të jashtme nga projekte të agjencive donatore, të paktën për vitin e parë në procesin e realizimit të monitorimit. Ekspertiza e jashtme do të ndihmojë në zhvillimin e njohurive dhe përmirësimin e kapaciteteve të administratës vendore në drejtim të monitorimit dhe raportimit.

Bashkia Devoll përditëson rregullisht të dhënat në sistemin elektronik online "ROMALB" për regjistrimin dhe rifreskimin e të dhënave për treguesit e Planit Kombëtar të Veprimit për Barazi, Përfshirje dhe Pjesëmarrjen e Romëve dhe Egjiptianëve në Republikën e Shqipërisë (2021-2025) dhe MSHMS ofron asistencë teknike dhe trajnime për përdoruesit e sistemit në Bashki.

PJESA IV - Analiza Buxhetore

Ky kapitull paraqet shpërndarjen e kostove treguese dhe burimet financiare për financimin e aktiviteteve të PVVIREKEA (2022-2025). Efektet financiare janë përllogaritur për çdo aktivitetettë Planin e Veprimit, duke mbajtur në konsideratë produktet dhe treguesit e përcaktuar për çdo aktivitet. Efektet financiare parashikohen të përballohen nga buxhetet respektive vjetore të Bashkisë Devoll të ngarkuara me zbatimin e masave, nga buxhete të donatorëve dhe institucionet e qeverisë Qëndrore.

Procesi i kostimit u mbështetet në konsultimin me departamentin e financës pranë Bashkisë Devoll. PVVIREKEA (2022-2025). shoqërohet me një kostim analitik të secilës masë, i cili mbështetet nga detajimi i hollësishëm i shpenzimeve për çdo aktivitet.

Kostoja e përgjithshme e përllogaritur për zbatimin e është **103,525,240.00 Lekë**, ose **841,668.62 Euro**. Kursi mesatar për referencë është përllogaritur me 123 lek për 1 euro. Tabela pasqyron kostot financiare, burimet e financimit përgjatë 4 viteve të zbatimit të PVVIREKEA (2022-2025).

Tabela: Kosto financiare dhe burimet e financimit

Përshkrimi	Buxheti 2022-2025					FINANCUAR NGA			
Fushat e Politikës	Viti 2022	Viti 2023	Viti 2024	Viti 2025	TOTALI	Bashkia	Qeveria	Donatorët	Totali
Aksesi Barabartë në Regjistrimin Civil dhe në Drejtësi	440,520.00	440,520.00	440,520.00	440,520.00	1,762,080.00	242,400.00	160,000.00	1,359,680.00	1,762,080.00
Arsimi dhe Promovimi i Dialogut Ndërkulturor	3,212,800.00	3,077,640.00	2,740,120.00	1,251,040.00	10,281,600.00	98,480.00	1,454,480.00	8,728,640.00	10,281,600.00
Kujdesi Shëndetësor	761,680.00	685,480.00	673,480.00	599,480.00	2,720,120.00	1,612,400.00	271,000.00	836,720.00	2,720,120.00
Punësimi e Formimi Profesional (AFP)	946,040.00	1,479,400.00	681,400.00	271,400.00	3,378,240.00	132,440.00	0.00	3,245,800.00	3,378,240.00
Strehimi dhe integrimi urban	7,236,000.00	30,883,200.00	14,288,200.00	10,478,200.00	62,885,600.00	32,287,400.00	25,080,000.00	5,518,200.00	62,885,600.00
Mbrojtja Sociale	1,193,600.00	1,216,800.00	15,093,600.00	1,093,600.00	18,597,600.00	6,481,600.00	0.00	12,116,000.00	18,597,600.00
Anti disktiminimi	1,300,000.00	1,300,000.00	1,300,000.00	0.00	3,900,000.00	0.00	0.00	3,900,000.00	3,900,000.00
TOTAL te gjitha fushat	**15,090,640.00**	**39,083,040.00**	**35,217,320.00**	**14,134,240.00**	**103,525,240.00**	**40,854,720.00**	**26,965,480.00**	**35,705,040.00**	**103,525,240.00**

SHTOJCA :

Matrica e PVVIREKEA (2022-2025).

Buxheti i Detajuar

Grupi i task forces për Bashkinë Devoll

Grupi i task forcës përbëhet nga institucione si më poshtë:

- Nën kryetari i Bashkisë Devoll
- Përfaqësues i zyrës së punës pranë NJVV
- Administratori në nivel lokal i shërbimit social
- Përfaqësues i zyrës së dhunës në familje prane NJVV
- Përfaqësues i zyrës arsimore
- Përfaqësues nga OSHC Rome që ndodhen në komunitet
- Përfaqësues i zyrës së gjendjes civile pranë NJVV
- Përfaqësues nga zyra e strehimit
- Përfaqësues nga institucioni i shendetesise
- Përfaqësues i zgjedhur nga komuniteti Rom/Egjiptian

Vendimi i Këshillit Bashkiak